coalescebat, religionem eis præbendo, quæ foret omnibus communis, militum mansuefaciendò ingenio, æstuanti coercendæ licentiæ, quæ in provinciis grassabatur, & spiritum insinuando moderationis, & subjectionis regimini, extinguendis tendebat ignibus illis avaritiæ, ambitionis, injustitiæ, vis, qui tot accendebant factiones, quique adeò frequenter, & barbarè tranquillitatem exterminabant imperii . . . Injurià asseritur, quòd christianismus persecutiones excitaverit, quæ natæ sunt non ab Evangelio, sed a systematis super eodem constructis, non a Dei revelatione, sed ab inventis humanis. Systema dogmaticum, & morale christianorum a Deo fuit revelatum, & absurdè æquè, ac impiè affirmatur, divinam Sapientiam imperfectum revelasse, & deficiens. Simplicitas ejus, & perspicuitas ostendunt, revelatum ideò fuisse, ut religio foret humani generis, originemque illius divinam simul demonstrant. Hæc a Tamagna exscripsimus; nec enim ad manum sunt Bolingbrokii personati opera, ex quibus ista derivare possemus.

Atque hæc pro Institutionibus metaphysicis dicta sufficiant; quæ si ritè didiceritis, satis sunt ad animos vestros informandos, atque ea supellectili instruendos, quæ vel ad sacram theologiam, vel ad jurisprudentiam, vel ad alia munia suscipienda abundè sufficiat. Longiorem tractationem facili negotio producere possemus; sed quæ nec uberiorem doctrinam, nec majorem utilitatem vobis afferret pro præsenti studiorum statu, cui nos elucubrationem nostram accomodamus.

F I N I S.

IN-

I N D E X
CAPITUM.

Præfatio. Pag. 3
Prolegomena Logicæ. 7
Dissertatio I. *De Perceptionibus.* 11
Caput I. *Perceptionum natura, & objectum.* ib.
§. I. *Perceptionis natura.* ib.
§. II. *De Ideis ad objecta comparatis.* 11
§. III. *De Objectis cum ideis comparatis.* 14
Cap. II. *De Idearum diversitate.* 16
§. I. *Idearum formalis differentia.* ib.
§. II. *Differentia idearum ab objectis petita.* 18
Cap. III. *De Notionum signis.* 19
§. I. *Signorum species.* ib.
§. II. *De Terminis vocalibus.* 20
§. III. *De recto Vocabulorum usu.* 22
Dissert. II. Pars I. *De Definitione, ac Divisione.* 25
Cap. I. *De Definitione.* ib.
§. I. *Definitionis notio.* ib.
§. II. *Definitionis leges.* 26
Cap. II. *De Divisione.* 28
§. I. *Divisionis notio.* ib.
§. II. *Divisionis leges.* 29
Pars II. *De Enunciatione, sive Judicio.* 30
Cap. I. *Judicii proprietates.* ib.
§. I. *Judicii notio.* ib.
§. II. *Nonnullæ judicii proprietates exponuntur.* 31
§. III. *Scientia, Fides, Opinio, cetera.* 33
Cap. II. *Suppositio terminorum in Propositione.* 35
Cap. III. *De materiali Propositionum differentia.* 36
§. I. *Propositio universalis, particularis, singularis.* ib.
§. II. *Conversio Propositionum.* 38
§. III. *Oppositio Propositionum.* 40
Cap. IV. *De Formali Enunciationum diversitate.* 42
§. I. *Classes Propositionum.* ib.
§. II. *Veritas, & falsitas Propositionum.* 45
§. III. *Peculiares Propositiones methodi scientificæ.* 46
Dissert. III. *De Ratiocinatione.* 48
Cap. I. *Ratiocinii natura, & fundamenta.* ib.
§. I. *Ratiocinationis natura.* ib.
§. II. *Fundamenta ratiocinandi.* 51
Cap. II. *Argumentationum species exponuntur.* ib.

Cap.

Cap. III. *De Syllogismo.* 53
§. I. *Syllogismi species.* ib.
§. II. *Syllogismorum leges.* 54
Cap. IV. *De Syllogismo composito.* 58
§. I. *Syllogismus hypotheticus.* ib.
§. II. *Syllogismus disjunctivus.* 60
§. III. *Syllogismus copulativus.* 61
Cap. V. *De figuris Syllogismorum.* 62
Cap. VI. *De Demonstratione, aliisque argumentationibus.* 66
§. I. *Demonstratio.* ib.
§. II. *Demonstrationes præposteræ.* 67
§. III. *Argumentatio probabilis.* 68
§. IV. *De Fallaciis.* 69
Dissert. Ultima. *De Methodo.* 73
Cap. I. *Methodus analytica, ac synthetica.* ib.
Cap. II. *De Criterio veritatis.* 74
§. I. *Evidentia.* ib.
§. II. *Sensus externi.* 81
§. III. *Sensus communis.* 85
§. IV. *Auctoritatis criterium.* 89
Cap. III. *Methodus disputandi.* 94
Cap. IV. *Methodus legendi, seu studendi.* 97
Cap. V. *Scientiarum impedimenta.* 99
Metaphysicæ Prolegomena. 103
Disquisitio Præliminaris. 105
§. I. *Principium contradictionis.* ib.
§. II. *De Principio rationis sufficientis.* 109
Dissert. I. *De Ontologia.* 112
Cap. I. *Notiones generales Entis.* ib.
§. I. *Ens, Essentia, & Existentia.* ib.
§. II. *Attributa, & Modi.* 115
Cap. II. *Entis possibilitas, & impossibilitas.* 117
§. I. *Notiones, & divisiones possibilis, & impossibilis.* ib.
§. II. *Rerum possibilitas intrinseca rursus examinatur.* 118
Cap. III. *De generalibus Entis affectionibus.* 121
§. I. *De Veritate Entis.* ib.
§. II. *De Entis Bonitate.* 122
§. III. *De Entis Unitate.* 123
Cap. IV. *De affectionibus Entis contrapositis.* 125
§. I. *Identitas, & Distinctio.* ib.
§. II. *Singulare, & Universale.* 128
§. III. *Simplex, & Compositum.* 130
§. IV. *Absolutum, & Relativum.* 132
§. V. *Finitum, & Infinitum: Mutabile, & Immutabile.* 133

§. Ul-

§. Ultimus. *Necessarium, & Contingens.* 136
Cap. V. *De variis Entium speciebus.* 143
§. I. *De Causis, & Effectibus.* ib.
§. II. *De Substantia, & Accidente.* 160
§. III. *Subsistentia, Suppositum, & Persona.* 162
§. IV. *Quantitas, & Qualitas.* 163
§. V. *De Motu, & Quiete.* 165
Dissert. II. *Cosmologia.* 170
Cap. I. *Mundi notio, ejusque partium nexus.* ib.
Cap II. *De Mundi existentia, seu origine.* 176
Cap. III. *De Mundi perfectione.* 182
Cap. IV. *Metaphysica corporum notio.* 190
Cap. V. *De Corporum Extensione.* 193
§. I. *Continuum.* ib.
§. II. *De Corporum figurata extensione.* 202
Cap. VI. *De Spatio, Loco, & Tempore.* 204
Cap. VII. *Naturale, & supernaturale.* 205
Dissert. III. *Psychologia.* 219
Cap. I. *De existentia Animæ, ejusque facultatibus.* ib.
Cap. II *De sentiendi Facultate.* 221
Cap. III. *De Animæ sede.* 226
Cap. IV. *De Imaginandi facultate.* 230
§. I. *De Imaginatione.* ib.
§. II. *De Somniis.* 236
§. III. *De Memoria.* 238
Cap. V. *De Intellectu, ejusque operationibus.* 241
§. I. *De Facultate intelligendi.* ib.
§. II. *De Judicio, ac Ratione.* 244
§. III. *De Reflexione, atque Attentione.* 249
Cap. VI. *De Commercio Animæ cum corpore.* 252
§. I. *Systema Harmoniæ præstabilitæ.* ib.
§. II. *Systema assistentiæ, seu Causarum Occasionalium.* 257
§. III. *Systema Influxus physici.* 264
Cap. VII. *De Idearum Origine, & Natura.* 272
Cap. VIII. *De humana Voluntate, ejusque proprietatibus.* 281
§. I. *De objecto Voluntatis humanæ.* ib.
§. II. *De Affectibus, ac Habitibus animæ.* 299
§. III. *De humana Libertate.* 293
Cap. IX. *De Mentis humanæ Natura, & Origine.* 307
§. I. *An humanus Animus sit incorporeus.* ib.
§. II. *De Animorum Immortalitate.* 316
§. III. *De Origine humanæ mentis, aliisque quæsitis.* 326
Cap. Ult. *De Anima Brutorum.* 329
Dissert. IV. *Theologia Naturalis.* 341
Cap. I. *De Existentia Dei.* ib.
Cap. II. *De Attributis Dei.* 348

Cap.

Cap. III. *De Intellectu Divino.* 354
Cap. IV. *De Voluntate Dei.* 357
Cap. V. *De Deo Creatore, & Conſervatore.* 365
Cap. VI. *De Deo creaturis providente.* 371
Cap. Ult. *De Deo religioſe colendo.* 379
§. I. *De Religione generatim.* ib.
§. II. *De Religione revelata.* 385
§. III. *De Religione Chriſtiana.* 388

BS
.G
v.2
c.1